

Viborg har succes med Læseklasser

Konceptet Læseklasser er et konkret og allerede eksisterende tilbud i Viborg Kommune. Et koncept der siden begyndelsen støt har vokset sig større og hvert år må melde udsolgt. Hvordan videreudvikler og skalerer man projektet, og hvad kræver det?

Hvordan får man ringene i vandet til at brede sig?

Det tager vi en snak om med projektkonsulent Lene Birgitte Mirland fra Viborg Bibliotekerne og materialevejleder og skolebibliotekar Mette Schütten fra Vestre Skole. Lene indleder med en kort beskrivelse af, hvorfor Læseklasser er så stor en succes. Hvad går det ud på?

“Det startede for 5 år siden, hvor vi tænkte en del over, hvordan vi fra bibliotekets side kunne hjælpe til med at overkomme den eksisterende læsekrise, hvor børn og unge taber interessen for at læse. Hvis vi kunne skabe gode relationer mellem en skoleklasse og en biblioteksformidler, ved at indgå i et længerevarende forløb, ville vi prøve at se, om det kunne have en effekt. Det var starten på den første lille prøvehandling med Læseklasser, som dengang var med 2-3 klasser over et skoleår. Det kunne virkelig noget, at der dels kom en biblioteksformidler ud på skolen,

dels kom en klasse ind på biblioteket – begge steder med særligt tilrettelagte læseaktiviteter. Derefter skalerede vi til først 12 og så 19 klasser. Sidste år svarede det til halvdelen af alle 4. klasser i hele Viborg Kommune”.

I regi af den nationale indsats for børn og unges læseglæde deltager 9 forskellige 4. klasser fra 5 forskellige skoler i kommunen, og her bød muligheden sig for at få tænkt materialevejlederne og plc'erne mere aktivt ind i projektet.

“Her er der helt klart et fagligt fællesskab omkring en opgave”, fortsætter Lene. “Det var simpelthen DET samarbejde, vi ville prøve af og se hvad kunne. Det var også en oplagt mulighed for at få ringene i vandet til at brede sig ude på skolerne, så ikke bare Læseklasserne, men måske hele årgange eller skoler kunne prøve at indtænke nogle af de greb, der blev brugt”.

Hvad er det materialevejlederne konkret har kunne byde ind med i projektet? Her tager Mette ordet og beskriver, hvordan de greb opgaven an på Vestre Skole.

Vi snupper hinandens ideer og forstørrer dem

“Sara fra folkebiblioteket var på besøg her fire gange pr. Læseklasse og lavede en form for X-Factor, hvor børnene skulle stemme på, hvad de bedst kunne lide. Jeg bidrog med alt det rundt om. Foldede bøgerne mere ud og videreudviklede det. Jeg prøvede det også af på andre klasser – også nogle der for eksempel var ældre.”

“Så vi snupper hinandens ideer og forstørrer dem. Og så er det fedt at have en at sparre direkte med. Her på Vestre Skole er læselyst virkelig noget, vi prioriterer højt. Alle elever fra 0-6. klasse har en ugentlig time på skolebiblioteket. Det tror jeg desværre ikke er tilfældet alle steder. Læsning er lidt sat op på en piedestal her. Vi snakker det op, og vi plejer det. I år har vi én Læseklasse her på skolen, men jeg taler med Sara om det, og mon ikke jeg kan copypaste nogle greb og aktiviteter, så jeg også kan få en 'skygge-læseklasse' med i år”.

En fælles materialebank til de gode ideer

At Læseklasserne er en succes i Viborg, er der vist ingen tvivl om, men når snakken igen falder på ordet "læsekrise", handler en del af succesen måske også om et øget fokus på læsning helt generelt? Ifølge Lene var det ret nemt at gå til ledelsen på biblioteket og spørge, om ikke Viborg skulle være indsatskommune, så der kunne blive skabt nogle synergier og bygget broer mellem det, der sker på biblioteket, og det, der sker på skolerne.

"I Viborg Kommune har vi noget, der hedder Sammenhængsmodellen. Det betyder helt konkret, at vi på tværs af forvaltninger samarbejder om at opnå nogle målsætninger inden for forskellige indsatsområder. Læseklasser kører i regi af Åben Skole og ud fra et 'først til mølle'-princip, så det er med en vis kapacitet og med et vist antal ressourcer. Lige nu er kapaciteten til 19 Læseklasser i alt. De aktiviteter og det, der sker på skolerne er der lærere og materialevejledere, der oplever. Og de kan tage det med videre, sådan at vi på sigt får en fælles materialebank."

"En konkret ting, der kom ud af det forløb, vi havde sidste skoleår, er en fælles padlet, hvor vi lægger gode ideer ind til læseaktiviteter. Det er en måde at fastholde samarbejdet på og en måde at vidensdele løbende. Selvom vi 'kun' har 19 Læseklasser i ordets oprindelige betydning, så kan vi godt få flere med - bare på en lidt anden måde."

Projektet har værdi opad i systemet

At være en del af en større national indsats er noget både Mette og Lene tilskriver en værdi.

"Det giver en form for forpligtelse at være indsatskommune. Også i forhold til at kunne dokumentere, hvad det er, vi gør, og hvorfor vi gør det."

"Det har også en værdi opad i systemet. her er noget konkret, cheferne kan tage med, når de mødes tværs af biblioteksverdenen og skoleverdenen. Det betyder også noget for den opbakning, vi kan få som medarbejdere. Både på skolerne og på biblioteket", forklarer Lene.

Mette supplerer: "Men selvom en skoleleder synes, noget lyder spændende og sjovt...Hvis man ikke har medarbejdere på skolen, der synes det samme, er det svært. Man er meget afhængig af dem, der skal føre det ud i livet."

Vi ønsker os flere materialer

Vi runder interviewet af med at drømme om fremtiden. Hvad sker der, når indsatsen slutter? Hvordan ser Læseklasser ud et par år ude i fremtiden?

"Det er realistisk, at det får lov til at fortsætte, som det har været i udgangspunktet", fortæller Lene. "Vi skal ind og arbejde med relationerne. Vi skal styrke relationerne mellem bibliotek og skoler og gøre det via plc. Erfaringerne har vist, at det er en god måde at få skabt synergi på, men det skal også vedligeholdes. Det at have noget konkret at samarbejde om hjælper også. Med Læseklasser var der et koncept, som allerede var afprøvet, og som vi kendte, så det var ret nemt at koble den her indsats på og få det udvidet."

Mette har også et konkret bud på, hvad projektets levedygtighed afhænger af i fremtiden: "I forhold til at holde et projekt som Læseklasser kørende på den lange bane, vil jeg gerne tilføje: Det kræver nogle ressourcer at købe materialer for! Viborg Kommune har valgt at spare i indeværende år, hvilket i praksis betyder, at vi ikke kan købe materialer resten af året. For at man kan have et ordentligt samarbejde kræver det, at man har adgang til materialer."

Lene er enig: "Den kæmpestore udfordring er at have adgang til materialer nok."

Find Læseklasser på Læsesporet

"Alle folkeskoleelever fra 3.-9. klasse i Viborg Kommune har adgang til Bookbites, og det er selvfølgelig skønt. Vi har også et velfungerende CFU, men man skal være hurtig, hvis man skal have det lækre, og jeg vil gerne være med på det nye", fortsætter Mette. "Men ALLE børn, og her mener jeg ALLE - også dem, der er udfordret på læsningen af forskellige årsager spørger mig: 'Må vi ikke nok få en rigtig bog Mette?' Jeg oplever personligt, at børnene er mere motiverede, når de sidder med en fysisk bog. Og fysiske bøger koster altså penge. Vi ønsker os adgang til nye materialer hvert år. Allerbedst, hvis de kommer i klassesæt!"

Lene tilslutter sig Mettes budskab: "Det er virkelig ærgerligt at tænde en gnist i børnene, for så at finde ud af, at man ikke kan opfylde deres ønsker til bøger. Det er virkelig surt!"

Lene Birgitte Mirland
Projektkonsulent
Viborg Bibliotekerne

Mette Schütten
Materialevejleder
Vestre Skole